

Visibilitat i representació

La possible convocatòria d'eleccions ha portat els principals líders polítics del pacte pel dret a decidir a precisar les propostes. Caràcter plebiscitari, generar un mandat democràtic per la independència, inici d'un procés constituent... Va encetar la ronda el president Mas; la va continuar Oriol Junqueras, i, de mica en mica, hem conegut la posició de gairebé tothom. En síntesi, el bloc sobiranista és partidari –amb condicions o sense, segons els casos– d'eleccions abans del març. El bloc unionista, la direcció d'UDC i l'establishment prefereixen completar la legislatura.

Alguns aspectes del *debat intern* independentista han permès detectar substancials coincidències en els objectius però discrepàncies en els procediments. També s'han fet evidents algunes diferències quant a prioritats i a ritme. En general, però, el teixit associatiu involucrat vol que s'arribi a alguna mena d'acord que permeti expressar ben aviat, democràticament –sumant el màxim de vots–, el que ja s'ha manifestat a nivell simbòlic. El to en les dissensions exhibides ha estat majoritàriament respectuós. Tanmateix, sobretot a propòsit de la llista única o les diverses llistes amb marca compartida, s'han produït desqualificacions que contradiuen, de fet, la intenció unificadora que suposadament les inspirava, i que més aviat enrareixen l'ambient que hauria d'afavorir l'acord.

L'independentisme català és plural. Per això ha tingut tanta capacitat aglutinadora i mobilitzadora, i ha

assolit tanta transversalitat. En canvi, atenent les posicions més intransigents expressades en xarxes i plataformes digitals, podríem concloure que hi ha, dins de l'independentisme, persones que consideren deshonestedes aquells que defensen posicions diferents de les seves. No hi hauria, doncs, una discrepància política susceptible de ser argumentada i debatuda, sinó la desafecció a una ortodòxia, evident per ella mateixa, de la qual un grapat de clarividents es proclamarien vigilants estrictes. Aquesta via exclusivista, molt minoritària però ben activa, dificulta l'adhesió dels que no participen íntegrament del seu dogma, o només estan disposats a coincidir en alguns preceptes si la seva formulació és especialment oberta i no han de renunciar a les seves altres conviccions.

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

CONSULTEU
MÉS ARTICLES A
www.ara.cat

Ara esperem de la política convencional, i dels seus partits i dirigents, que tinguin la flexibilitat necessària per poder arribar a grans acords i teixir factors d'unitat. Justament ara és quan més flexibles i inclusives haurien de ser les posicions, i més conciliadores les actituds i els discursos. De fet, l'independentisme és en campanya permanent perquè vol ser capaç d'obtenir una gran majoria democràtica. Una majoria que compta amb molts indicis de plausibilitat però que no es pot donar per segura. Una majoria que cal eixamplar tant com sigui possible, obrint el ventall al màxim. Aquesta, i no pas cap altra, és la prioritat del moment.

El sociòleg britànic John B. Thompson ha estudiat com els mitjans de comunicació i, especialment, internet i les xarxes socials han modificat la política. En l'article "*The new*

visibility" (2005) assenyala que l'actual visibilitat dels líders polítics, a través dels constants fluxos d'imatges i paraules, els permet una familiaritat molt gran amb els seus representats i la ciutadania. Però, en contrapartida, aquesta mena d'intimitat compartida, aquesta presència permanent, comporta que la pròpia imatge pública ja no pugui ser gestionada a voluntat. La imatge, els gestos, les declaracions, les mirades, una ganyota, un senyal de desconcert, qualsevol mínim detall poden ser contemplats i sotmesos a tota mena d'escrutinis i elucubracions. I cada pronunciament pot suscitar torrents imparables de comentaris, judicis, rumors o malentesos. És la *nova mena d'intimitat de l'esfera pública*, en què cap vel pot garantir la discreció de les pròpies actuacions i en què ningú pot aturar els rosegadors de reputacions.

En aquestes condicions, els vincles entre dirigents i seguidors són particularment vulnerables a les intrusions distorsionadores. Només romanen fermes les lleialtats més denses i profundes, capaces de superar fàcilment els atacs ordinaris. Per això és tan difícil que un sol líder pugui representar grups socials molt diferents. En l'era de la nova visibilitat ningú és capaç de representar-ho tot i tothom. Però quan uns lideratges sòlids, de representativitat acreditada, són capaços de compartir una gran causa i d'aportar lleialtats socials complementàries, aquella causa té bones perspectives d'èxit. Sobretot si, entre les ratxes de vent, n'hi ha també d'humilitat, flexibilitat i determinació d'avançar. D'acordar i d'incloure.

Dins de l'independentisme hi ha persones que consideren deshonestedes els que defensen posicions diferents de les seves

LAMARTARILE

Esperem que els partits i dirigents sobiranistes puguin arribar a grans acords i teixir factors d'unitat